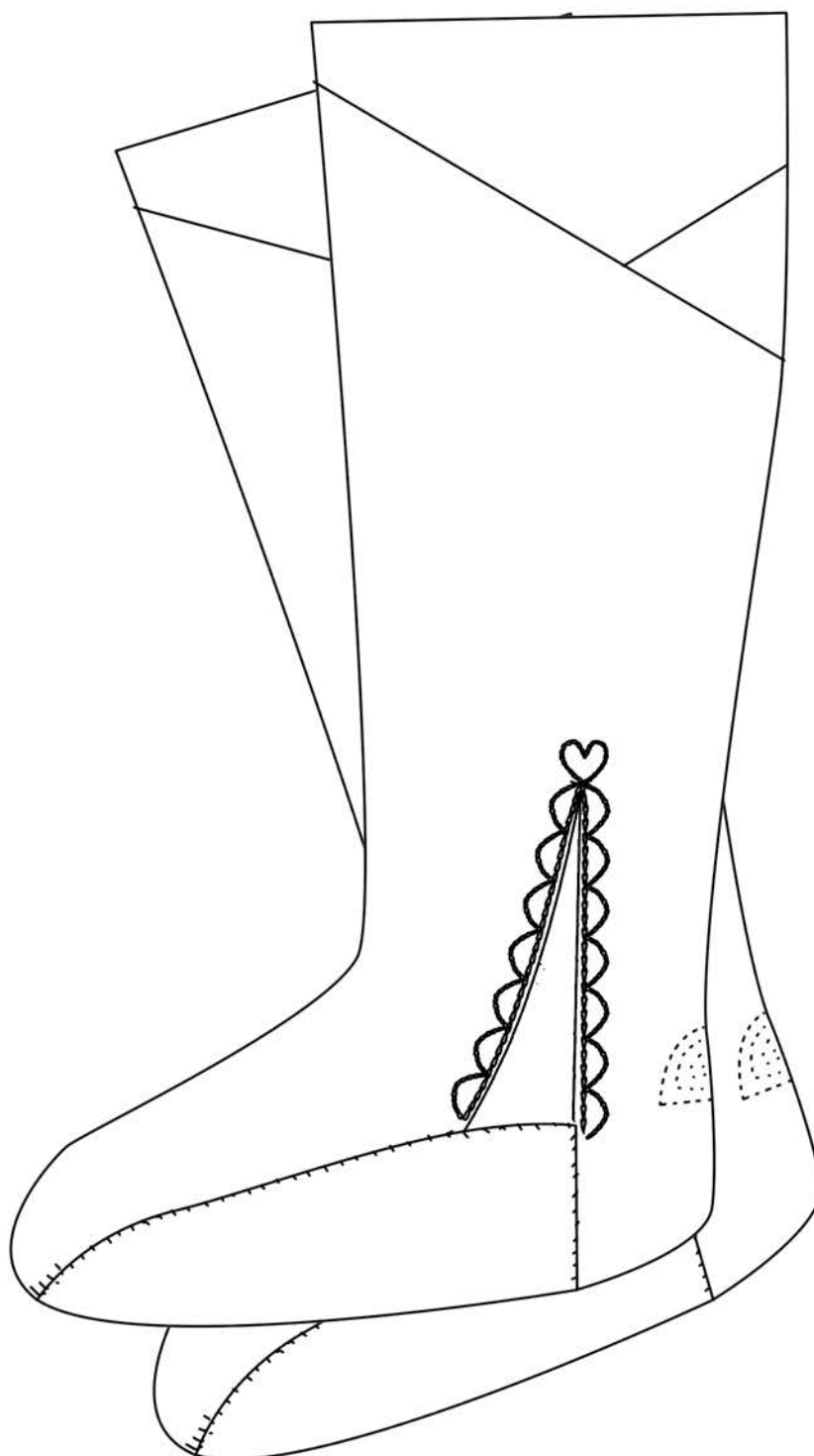

SYDDA STRUMPOR
RÖDA MED GRÖN KIL & BRODERI
från Ovansjö socken

Strumpor för kvinna

OVANSJÖ SOCKEN GÄSTRIKLAND

Stickningen blev inte känd i Ovansjö förrän i mitten av 1800-talet, därför har det burits sydda strumpor av kläde och vadmal både till vardag och helg. Först mot slutet av 1800-talet börja det bli vanligt med stickade strumpor bland böndernas hustrur.

Röda klädesstrumpor har betraktats som de förnämsta och användes av alla, även "finare folk", på bröllop och till högsta helg. Till vardags användes strumpor av vadmal, speciell strumpvadmal vävdes som var tunnare och smidigare än annan vadmal. Om strumporna var enklare kunde de vara av vit vadmal, men det allra vanligaste till vardags var strumpskäft utan fötter, så kallade "sockor". Sydda strumpor har ofta en kil nedtill vid vristen för att öka vidden. Kilarna i klädesstrumpor kunde vara i avvikande färg och det kunde vara olika broderier runt kilen. Sulan och häl förstärkningen var även i klädesstrumpor gjord av vadmal. Läs vidare: Greta Hedlund; *Dräkt och kvinnlig slöjd i Ovansjösn*. Strumporna bärs tillsammans med strumpeband som antingen är plockade band eller pinnband. Strumpebanden lindas ett par varv runt benet nedanför knäet och båda ändar stoppas noga in.

Förlagan till dessa strumpor kan inte hittas, men ett äldre påbörjat mönster med scannad svartvit bild har hittats. Mönstret är baserat på den information som fanns samlad ihop med skisser, kalkeringar och den skannade bilden. De är sydda av rött kläde med kil i grönt. Sula av brunröd (lite rosa ton) vadmal. Ett broderi i grön silkestråd dekorerar kilen. Strumporna är skarvade med två bitar upptill, lika på båda. Originalet är jämförligt med dagens storlek 36, mönster 39-40. Jämför din egen fot med mönstret. Sy eventuellt en toile i annat tyg. Strumpan ska sitta ganska "tajt" på foten.

Materialförslag

Tyg:

Röd tunt kläde - 40x120 cm för skarvar, 60x100 för strumpor utan skarvar. Färgen beskrivs som Bergå rött nr 2058 som inte längre säljs, enligt Bergå var denna julröd.

Mörkröd vadmal - 20x40 cm. Färgen beskrivs som något mörkare än Klippans Fårögarn nr. 1033, en brunröd nyans med lite rosa i sig.

Grönt kläde - 15x30 cm. Färgen beskrivs som något mörkare än Klippans Åsborya 4758 som inte längre säljs, enligt färgrov från Klippan är denna en klar, grön färg, något åt det varma hållet.

Tråd:

Oblekt lintråd 20/2 (ev 35/2, det är både lättare att få tag i samt sy med)

Grå lintråd 20/2 (ev 35/2)

Grönt broderisilke t.ex. Gütermanns knapphålssilke 237/396

Övrigt:

Bivax till lintråden

Rött kläde Brunröd vadmal Grönt kläde

Förberedning & skötsel

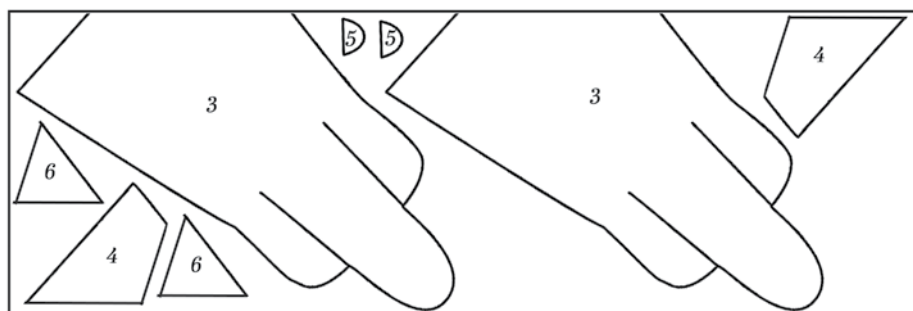
Krymp tygerna genom att pressa dem med en mycket våt trasa och hett strykjärn, så kallad "dampning". Strumporna kan sedan tvättas för hand i 40 med ett mildt tvättmedel. Ull har en självrenande egenskap, så strumporna behöver inte tvättas så ofta, men vädra dem efter varje användning.

Tillklippning

Klipp ut delarna från pappers-mönstret och lägg ut dem enligt följande:

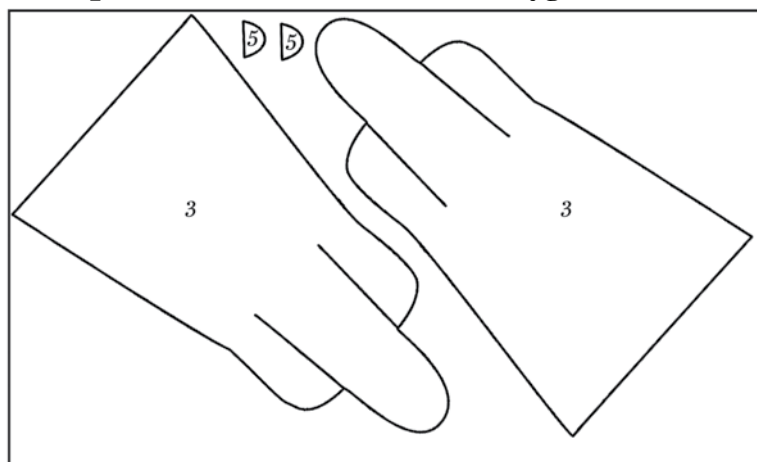
Rött kläde:

Strumpor med skarvsömmar, 40 cm tyg, 120 cm brett:

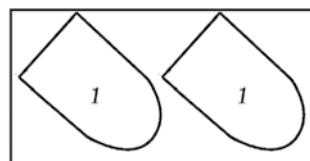
Rött kläde:

Strumpor utan skarvsömmar, 60 cm tyg, 100 cm brett:

Vadmal:

20 cm, 40 cm brett:

Grönt kläde:

15 cm, 30 cm brett:

Delar & sömsmån:

1 SULA: 1 cm sömsmån runt om

2 KIL: 0.5 cm sömsmån endast vid långsidorna, kortsidan har öppen kant

3 SKAFT & FOTÖVERDEL: 0.5 cm sömsmån vid mittbaksömmen. I övrigt öppna kanter

4 & 6 SKARVDEL: 0,5 cm sömsmån förutom överkant

5 HÄLLAPP: ingen sömsmån

Markera alla sömsmånar och ihopsättningsmärken med träckeltråd. Sy helst en toile i annat tyg först för att kontrollera storlek och passform.

Sömnadsbeskrivning

Skarvsöm:

Lägg ihop skarvdelarna 4 & 6 räta mot räta H-H J-J. Sy förstygn med 5 mm sömsmån (obl. lintråd, 2 mm långa stygn). Vik över sömsmånerna åt ett håll och kasta fast med fällstygn (obl. lintråd ca 2 stygn/cm), se bild sida 5. Upprepa på sträckan K-L på skarvdelarna och skaftet. Pressa.

Mitt bak:

Vik ihop strumpan (del 3) på längden med avigan ut och sy ihop den mitt bak E-D med 5 mm sömsmån och efterstygn (obl. lintråd). Pressa isär sömsmånerna.

Hällapp:

Lägg hällappen över sömmen mitt bak mot strumpans avigsida F-F, G-G, F-F. Sy fast hällappen med fällstygn runt om (obl. lintråd, ca 3 stygn/cm), sy från strumpans avigsida. Sy sedan 3 varv genomgående förstygn (obl. lintråd, ca 2 stygn/cm) på hällappen, se bild på sida 5.

Kil:

Klipp upp sträckan C-A för kilen på del 3. Vänd strumpan med rätsidan ut. Lägg kilen (del 2) med rätsidan upp under uppklippet C-C, B-B, A-A. Sy fast med fällstygn (obl. lintråd, 3-4 stygn/cm) från rätsidan, se bild på sida 5.

Vänd strumpan med avigan ut och kasta fast kilens sömsmån mot strumpan med små fällstygn (obl. lintråd, ca 3 stygn/cm). Stygnen ska knappt synas från rätsidan.

Broderi:

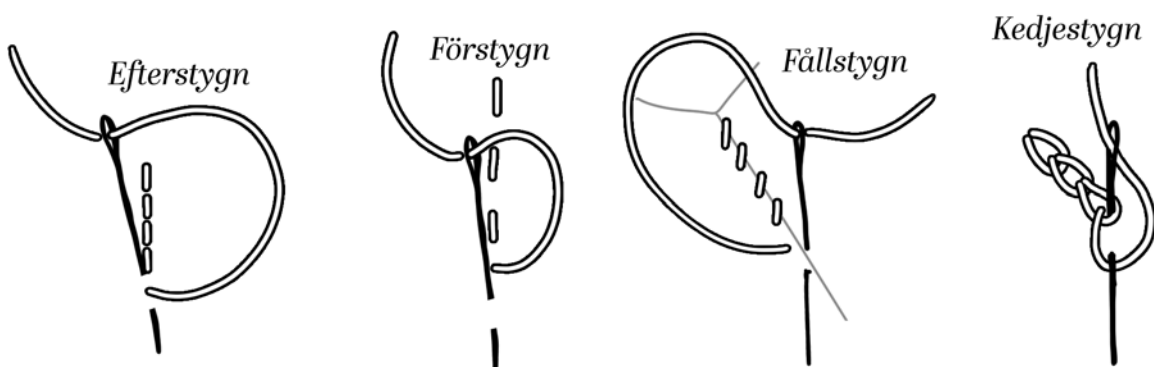
Vänd strumpan med rätsidan ut. Märk upp och sy broderiet - de raka linjerna närmast kilen sys med 5 mm långa kedjestygn, resten med 2-3 mm långa kedjestygn. Sy med grönt knapphålssilke, se bild och diagram på sida 5.

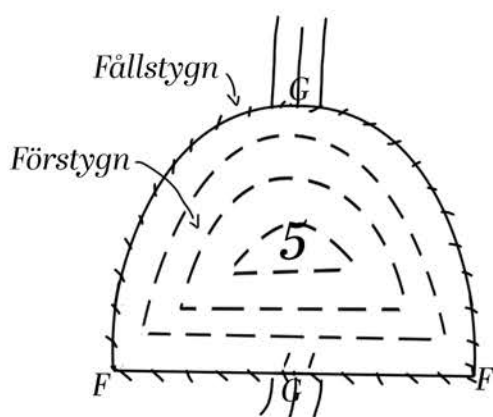
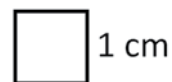
Sula:

Dra i en rynktråd runt tån på del 3 mellan *-*. Lägg sulan innuti strumpan med rätsidan ut enligt markeringarna B-B, D-D, C-C, T-T. Sulans sömsmån ligger innanför strumpan. Träckla sträckan B-C-T-C-B (B-D-B lämnas öppet för att lättare kunna sy) Sy Sy fällstygn över fotdelens och kilens öppna kanter genom sulan, ca 3 stygn/cm. Enligt dokumentation är C-B (kil) sydd med grå lintråd, övrigt sys med obl. lintråd.

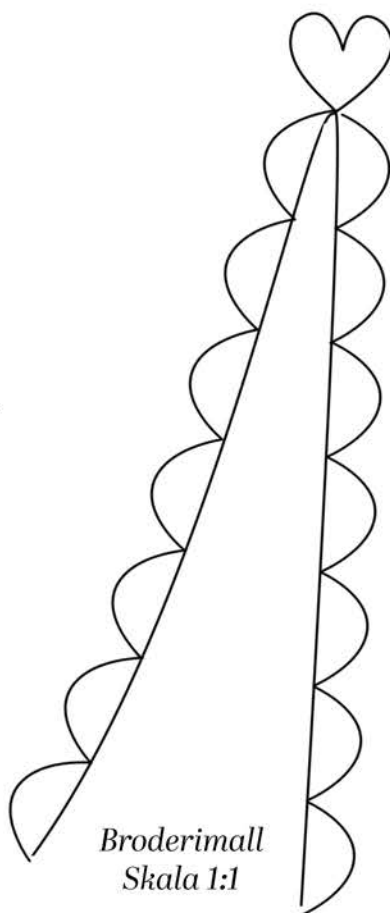
Vänd strumpan med avigsidan ut och sy fast sulans sömsmån med fällstygn samma sträcka (obl. lintråd, ca 3 stygn/cm).

Sy sedan sträckan B-D-B på samma sätt som ovan.

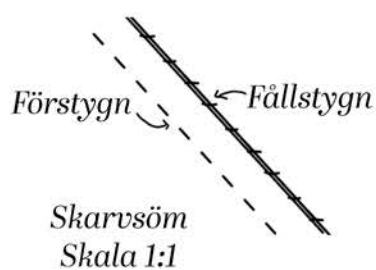

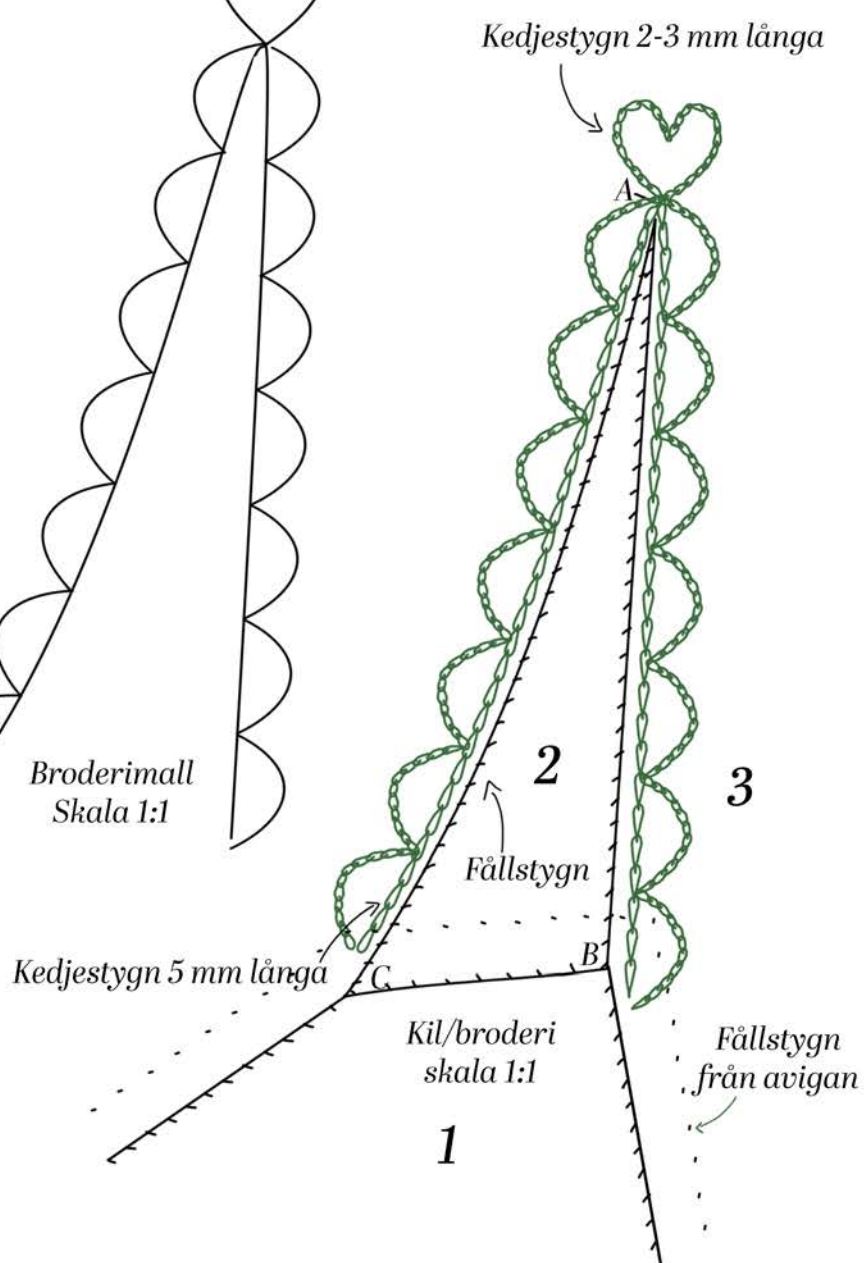
Hällapp
Skala 1:1

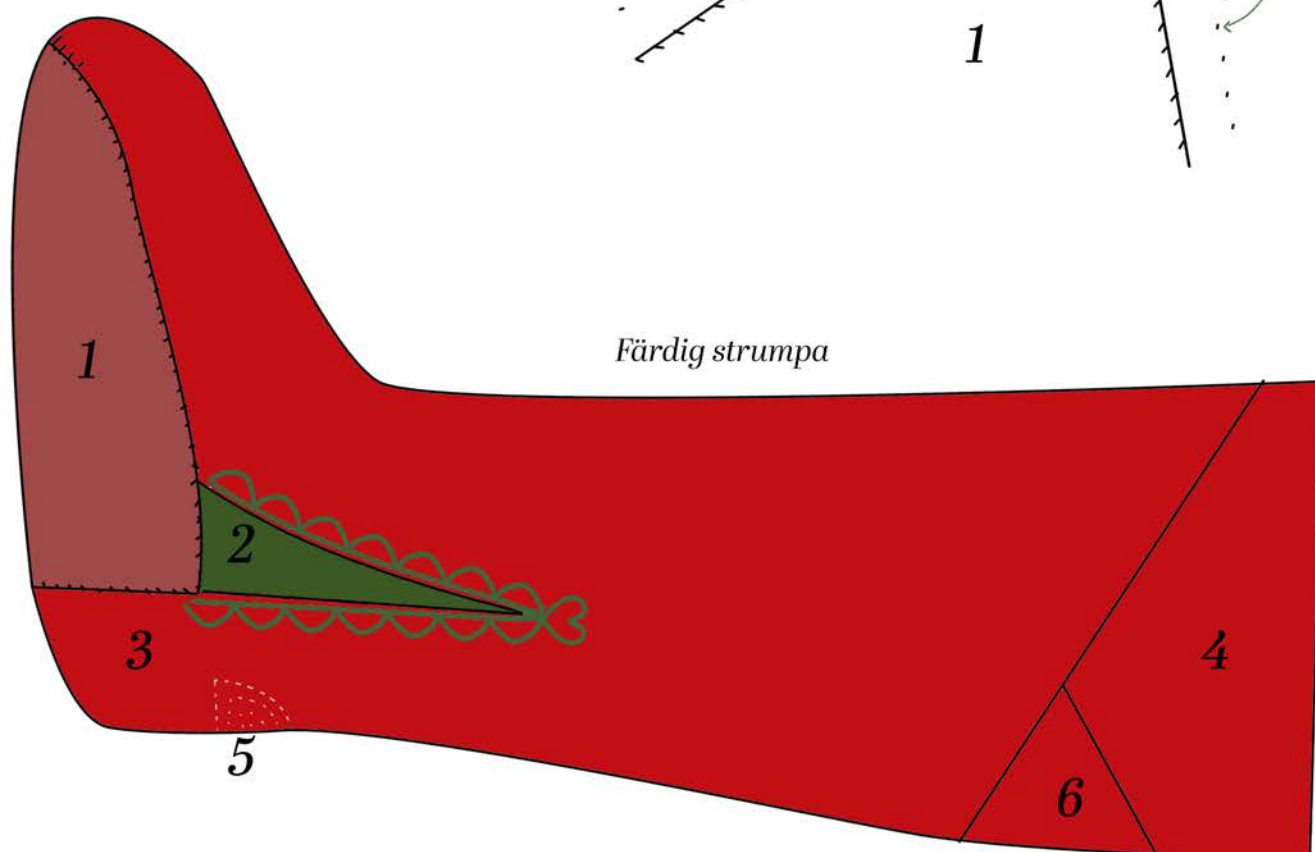
Broderimall
Skala 1:1

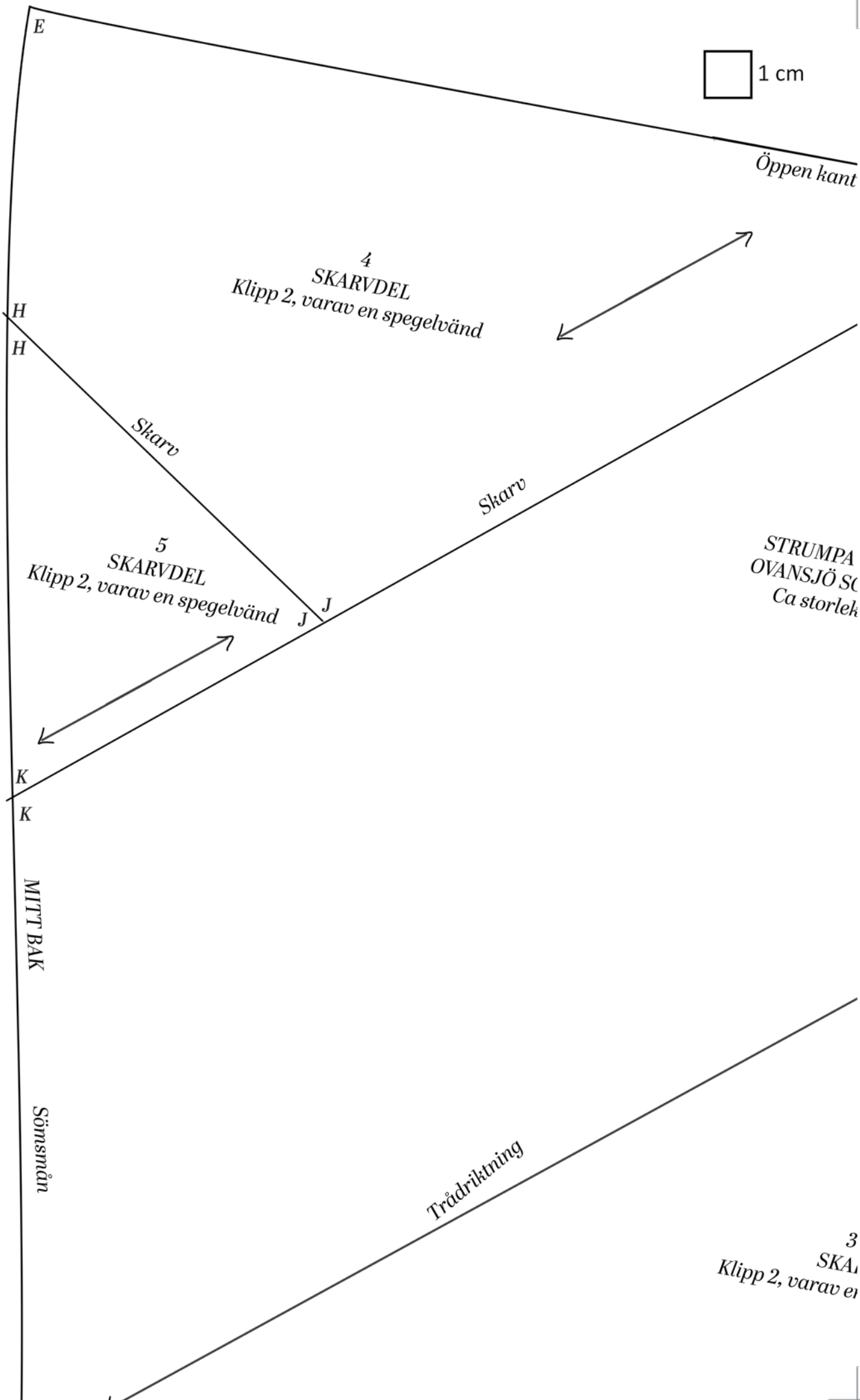
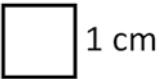

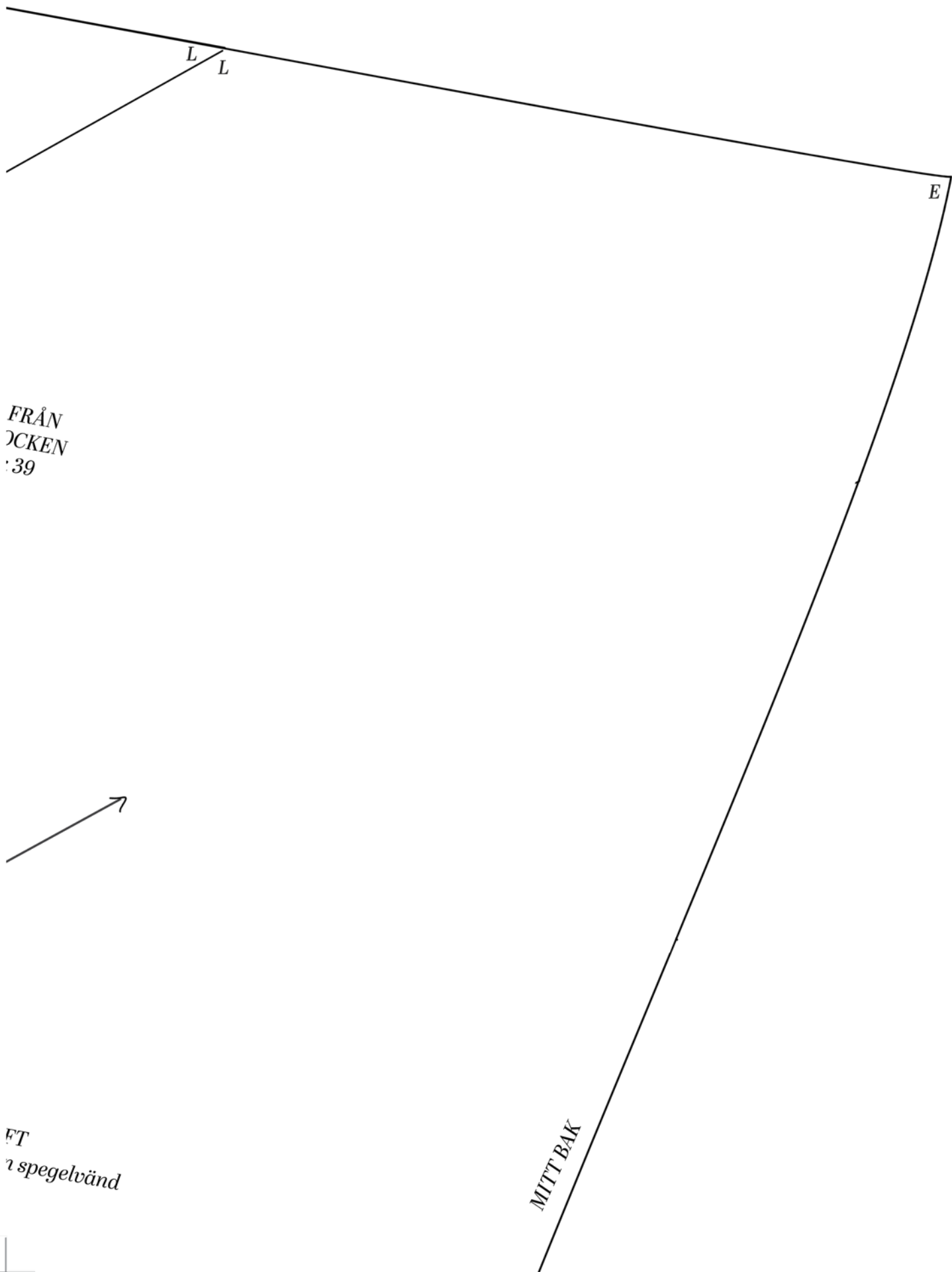
Skarvsöm
Skala 1:1

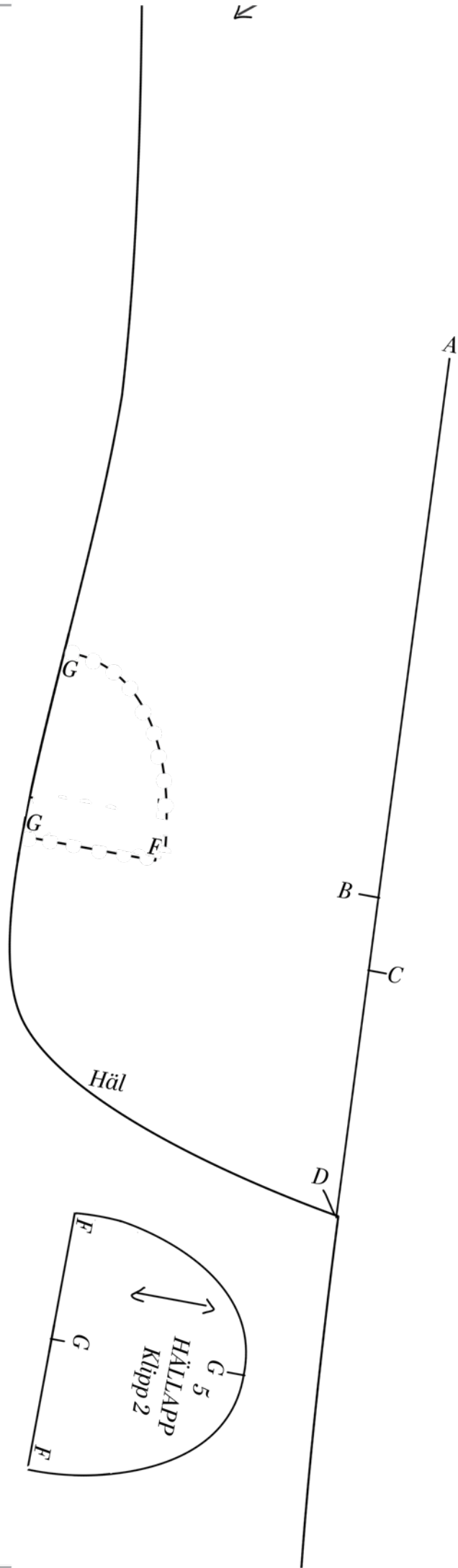

Färdig strumpa

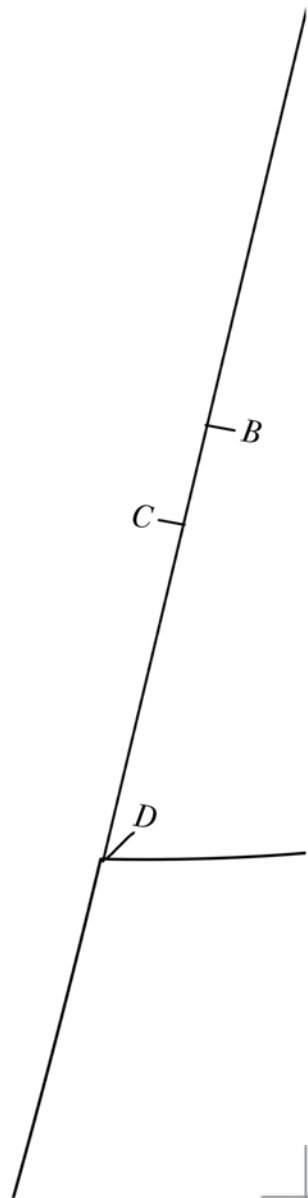

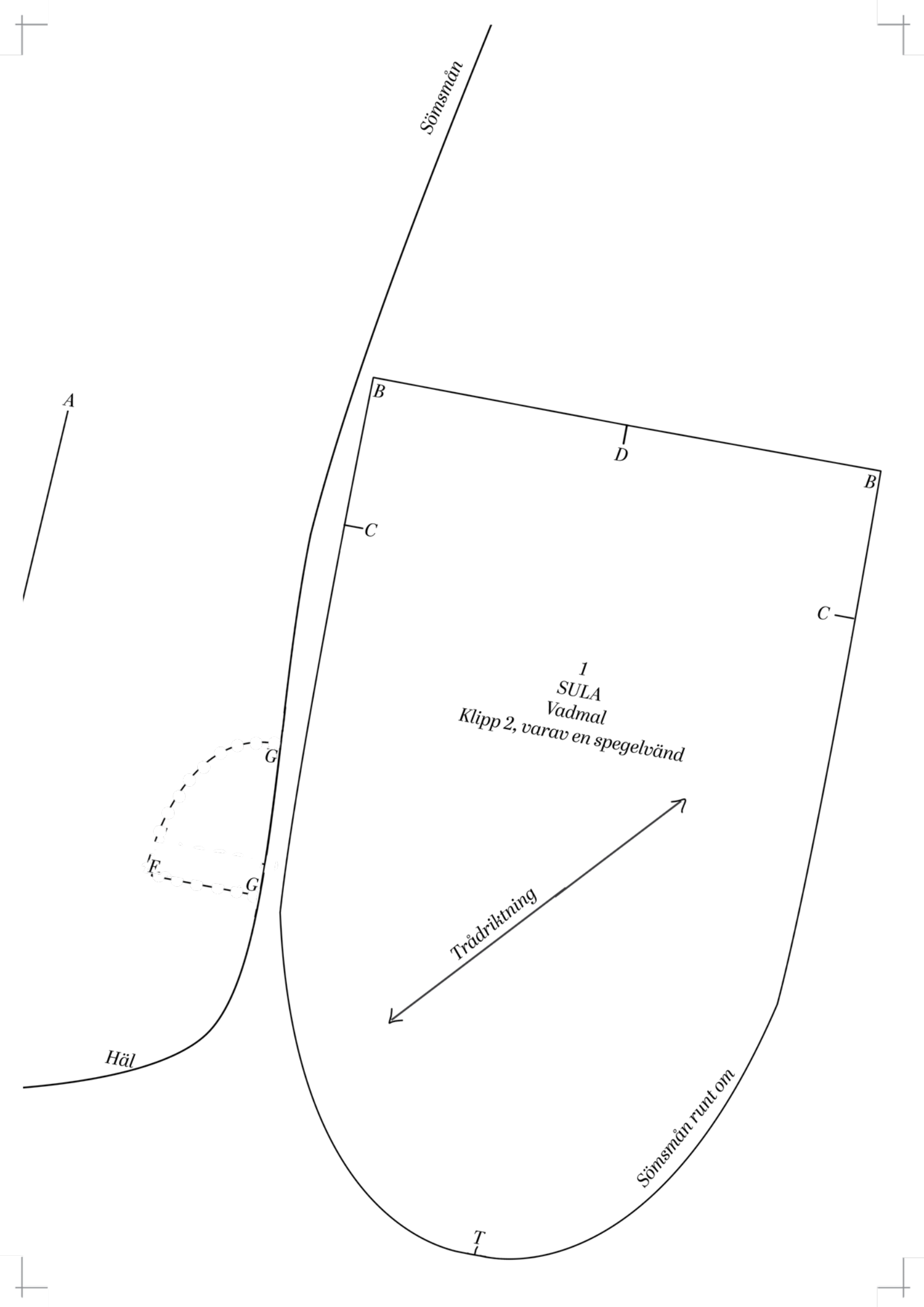

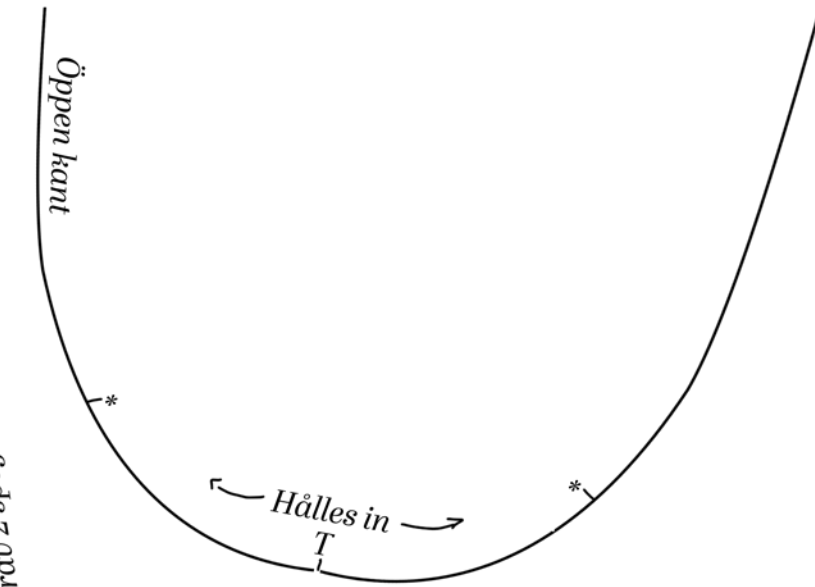

Fot ovansida

Broderimönster från
strumpans andra sida,
den scannade bilden av
den sidan är för suddig
för att delas.

